

Létrehozás dátuma: 2007.02.07.
Módosítás: 2016.05.30.

50. Vegyes iratok

1787-1990

61 raktári egység = 7,44 ifm.

A SOTE Levéltárának e fondja gyűjteményes jellegű. Legnagyobb részét a XVIII. század végétől, illetve a XIX. század első feléből megmaradt eredeti kórtörténetek teszik ki. Ez az ún. *Historiae Morborum* sorozat, mely az első állagot alkotja. A fond kisebbik részét az 1860-as évekből megmaradt hallgatói pályázatok dolgozatai, és a volt orvoskari ifjúsági egyesületek töredék iratai teszik ki.

50/a *Historiae Morborum*

1787-1847

49 doboz = 5,88 ifm.

Az állagban a magyar orvostudomány és a hazai gyógyítás történetének különleges kéziratforrásai találhatók.

Az Orvosi Kar tanulmányi rendjét 1770 és 1848 között többször módosították. Így 1774-ben, majd 1786/87-ben, amikor II. József korszerűsítette a kar szabályzatát. Bécsi példa nyomán új szigorlati rendszer lépett életbe Pesten az 1813/14-es tanévtől kezdődően. Eszerint az Orvosi Karon a doktori cím elnyeréséhez önálló orvosi munkaként két saját kezűleg írt kórtörténetet kellett benyújtani a jelölteknek. Az esetleírások a gyógyítással kapcsolatos javaslatokat és észrevételeket is tartalmazták. A többségében latin, de részben német és magyar nyelvű *Historiae Morborum*ok tehát bepillantást engednek a XVIII. század végi, XIX. század eleji orvosi munkába, ugyanakkor a magyar orvostanhallgatók akkori képzettségi szintjéről is tanúskodnak. Ez az értékes irategyüttes eddig is ismert volt, de benne az elmúlt évtizedekben kutatás gyakorlatilag nem folyt. A kéziratokat időrendbe rendezve helyeztük el a raktári egységekben. Az állaghoz névmutató áll rendelkezésre.

1. doboz	1787-1792	(HM. 1-47)
2. doboz	1793-1798	(HM. 48-81)
3. doboz	1799-1800	(HM. 82-113)
4. doboz	1801-1803	(HM. 114-145)
5. doboz	1804	(HM. 146-165)
6. doboz	1805	(HM. 166-180)
7. doboz	1806	(HM. 181-194)
8. doboz	1807-1808	(HM. 195-213)
9. doboz	1809-1811	(HM. 214-239)
10. doboz	1812-1814	(HM. 240-271)
11. doboz	1815	(HM. 272-278)
12. doboz	1816	(HM. 279-300)
13. doboz	1818-1820	(HM. 301-325)
14. doboz	1821-1823	(HM. 326-356)
15. doboz	1824-1825	(HM. 357-384)
16. doboz	1826	(HM. 385-392)
17. doboz	1827	(HM. 393-401)
18. doboz	1828	(HM. 402-420)
19. doboz	1829	(HM. 421-440)
20. doboz	1830	(HM. 441-462)

Létrehozás dátuma: 2007.02.07.

Módosítás: 2016.05.30.

21. doboz	1830	(HM. 463-483)
22. doboz	1831	(HM. 484-505)
23. doboz	1831	(HM. 506-527)
24. doboz	1832	(HM. 528-560)
25. doboz	1832	(HM. 561-588)
26. doboz	1833	(HM. 589-618)
27. doboz	1833	(HM. 619-638)
28. doboz	1834	(HM. 639-660)
29. doboz	1834	(HM. 661-678)
30. doboz	1835	(HM. 679-703)
31. doboz	1835	(HM. 704-723)
32. doboz	1836	(HM. 724-744)
33. doboz	1836	(HM. 745-769)
34. doboz	1836	(HM. 770-790)
35. doboz	1837	(HM. 791-807)
36. doboz	1837	(HM. 808-824)
37. doboz	1838	(HM. 825-844)
38. doboz	1838	(HM. 845-868)
39. doboz	1839	(HM. 869-892)
40. doboz	1839	(HM. 893-915)
41. doboz	1840	(HM. 916-931)
42. doboz	1840	(HM. 932-949)
43. doboz	1841	(HM. 950-984)
44. doboz	1842	(HM. 985-1007)
45. doboz	1843	(HM. 1008-1023)
46. doboz	1843	(HM. 1024-1047)
47. doboz	1844	(HM. 1048-1075)
48. doboz	1845	(HM. 1076-1098)
49. doboz	1846-1847	(HM. 1099-1119)

50/b Orvostan-hallgatói pályázatok kéziratjai
1865-1869

2 doboz = 0,24 ifm.

Az 1860-as években orvostanhallgatók részére kiírt pályázatok dolgozatainak kéziratjai. A kéziratokat témák szerint csoportosítva helyeztük el a raktári egységekben.

1. doboz "A lob természettana" című pályázat, illetve a "Kötőhártya lob" című pályázat 9 kézírata.
"A vízsérv leírása" című pályázat 3 kézírata.
2. doboz Különbféle bonctani, nőgyógyászati stb. témájú pályázatok 12 kézírata.

50/c Orvostan-Ifjúsági Egyesületek iratai
1863-1943

1 doboz = 0,14 ifm.

Az egyetem Orvosi Karán a többi hazai ifjúsági egyesülethez hasonló módon az Októberi Diploma kiadása utáni években alakultak meg az első önképző és segélyező diákegyesületek. Az Orvostanhallgatók Segélyegyletének alapszabályait 1861. dec.7-én fogalmazták meg, maga az egyesület pedig 1862. márciusban kezdte meg tevékenységét. A

Létrehozás dátuma: 2007.02.07.

Módosítás: 2016.05.30.

Gyógyszerészhallgatók Segélyegylete 1863. júl. 30-án kapta meg a Helytartótanáctól alapszabályainak jóváhagyását. Ezek az ifjúsági egyesületek aztán egészen a háború végéig működtek, mint diákjóléti és önképző szervezetek. Jelentőségük azonban már az első világháború után csökkent, és 1945 után hamarosan meg is szűntek. Az egyesületek iratanyaga gyakorlatilag elpusztult, az állagban csupán egy jegyzőkönyvkötetet és egy hiányosan megmaradt segédkönyvet tudunk elhelyezni.

1. kötet Az Orvostanhallgatók Segélyező és Önképző Egyesületének jegyzőkönyvei
1885.szept. 14-1886. szept. 14.
2. kötet A Gyógyszerészhallgatók Segély- és Önképző Egyletének iktatókönyve
1934/35-1942/43. tanévek közötti töredék.
3. kötet Orvosnövendékek segélyegyletének pénztári naplója 1863-1865

50/d A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Vándorgyűléseinek iratai

1841-1847, 1915-1930

3 doboz = 0,38 ifm.

Az állag anyagában kis mennyiségű, de a hazai természettudományos közélet és egyesületi élet kezdeteire nézve igen értékes iratanyag található. Az állag nem szerves része a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Levéltárának, lényegében a reformkor végén alakult Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Vándorgyűléseinek korai jegyzőkönyveit, s az oda benyújtott tudományos értekezések kéziratait tartalmazza. Sok jelentős reformkori tudósunk tanulmányával is találkozhatunk az iratok között. Az 1848 előtti iratokhoz egy korábbi rendezés során részletes darabjegyzék készült az iratok utólagos beszámolásával, és ez hiányosan ma is az iratok mellett található. A kutatást így ennek segítségével lehet végezni, azonban a lista ma már nem fedi a valódi képet, mivel több irat időközben elkallódott. Így az egyenkénti átnézés javasolt.

- 1-2. doboz A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók vándorgyűléseinek jegyzőkönyvei, mellékletei, tudományos kéziratok. 1841-1847
3. doboz “ 1915-1930

50/e Orvostörténeti vonatkozású egyedi iratok

1723-1990

6 doboz = 0,8 ifm.

Az állag anyagában a legkülönbözőbb, főleg XIX. századi olyan iratokat helyeztünk el, amelyek nem voltak besorolhatók sem az Orvoskar iratai közé, sem a személyi hagyatékokba. Jelentéktelenek mellett így igen érdekes források is találhatóak közöttük. Egyenkénti átnézéssel kutathatók. Az alábbiakban röviden ismertetjük az állagban elhelyezett iratokat.

1. doboz
 - Pestis és betegségmentes helyről való érkezést igazoló bizonyítvány a lyoni Adrien Gayniare részére. Worms, 1723. október
 - A nagyszombati városi tanács levele az uralkodóhoz a trinitárius szerzetesek dolgában. Nagyszombat, 1739.szept.2.
 - Wespriemi István által kiállított borbélylevelek:

Létrehozás dátuma: 2007.02.07.

Módosítás: 2016.05.30.

- Györgyi Péter részére Debrecen, 1765.jún.19.
Tatai János részére Debrecen, 1765.nov.20.
- Mária Terézia nyomtatott rendelete a közegészségügy szabályozásáról. Bécs, 1766.aug.25.
 - József nádor kiáltványa az 1809-es nemesi felkelés után hazabocsátott csapatokhoz. (másolat 1847. febr.) Buda, 1809.dec.18.
 - Bizonyáglevelék a sebészi gyakorlat elvégzéséről:
 - Betzelli Sándor részére Vác, 1810.márc.19.
 - Békésy Ignác részére Újvidék, 1810.máj.1.
 - Tomatsek Alajos részére Pozsony, 1813.márc.1.
 - Kern Ferenc részére Apatin, 1814.jún.25.
 - Farkas Dániel részére Marosvásárhely, 1816.jún.1.
 - Ferentzy László részére Győr, 1817.jan.7.
 - Feysel (?) részére Znaim, 1817.jan.7.
 - Vékess Imre részére Eger, 1818.jan.18.
 - Horváth Mihály részére Szombathely, 1822.jún.30.
 - Gröszmann Ferdinánd részére Selmecbánya, 1833.júl.10.
 - Újlaki Ferenc részére Nagyvárad, 1840.márc.5.
 - Újlaki Ferenc részére Pozsony, 1840.szept.3.
 - Udvary József részére Baja, 1846.szept.18.
 - Haberle Károly egyetemi tanár levele Lindenához (?) 1810.nov.18.
 - Bene Ferenc előadásai alapján összeállított vizsgakérdések (összeállította Küche József) 1811.
 - Folinus István gyógyszerész bizonyáglevelé, Szolnok, 1818.okt.25.
 - A bécsi orvosegyetem bizonyáglevelé Bécs, 1820.júl.22.
 - Iskolai bizonyítványok:
 - Kohn István, bécsi cs.k. akadémiai gimnázium Bécs, 1819.szept.9.
 - Kohn Jónás, pesti gimnázium Pest, 1826.nov.18.
 - Kohn Fülöp, pesti bölcsészeti kar Pest, 1843.aug.24.
 - Kohn Fülöp, temesvári liceum Temesvár, 1944.aug.1.
 - Kohn Fülöp, pesti bölcsészeti kar Pest, 1844.okt.11.
 - Zseltvay Mihály, kassai akadémia Kassa, 1834.aug.25.
 - Zseltvay Mihály, egri liceum Eger, 1828.nov.8.
 - Miletz Zsófia aszódi lakos részére kiállított igazolás, Aszód, 1823.márc.14.
 - A beregszászi tanács igazoló irata a Pestre utazó Joth János és leánya részére Beregszász, 1823.ápr.1.
 - Szőlő eladásáról szóló szerződés 1833.aug.10.
 - Latin-magyar-német orvosi szakszószedet dátum nélkül
2. doboz
- Urbanits Antal makói iskolai bizonyítványa Makó, 1842.okt.13.
 - Bernárd István győri iskolai bizonyítványa Győr, 1843.okt.6.
 - Gyógyszerszámla 1844.jan.30.
 - Beck Miklós tanulmányi igazolása Vác, 1845.okt.5.
 - Tanúságlevelék, átvételi elismervények az Orvosi Kar irodájából 1830-1848
 - A váci sebészorvosi állás betöltésével kapcsolatos iratok:
 - Mátray Ferenc fóti uradalmi orvos kérvénye, Pest, 1847.jan.28.
 - Merkel Emil erdélyi fürdőorvos kérvénye, dátum nélkül.
 - Való János orvos kérvénye dátum nélkül.
 - Szabó József dabasi orvos kérvénye Dabas, 1847.jan.26.

Létrehozás dátuma: 2007.02.07.

Módosítás: 2016.05.30.

Kivonat Pest vármegye közgyűlési jegyzőkönyvéből

Pest, 1847.febr.5.

Földváry Gábor főispánhelyettes leirata Merkel Emil kinevezéséről

Pest, 1847.febr.15.

- Röpirat másolata a szabadságharc idejéből (1849)
- Doktor Grubyhoz Párizsba írt levelek másolatai (különböző személyektől) 13 db
1841-1854
- Alfred Enke könyvkiadó levele Erlangen, 1871.febr.9.
- Orbán Gyula orvostanhallgató lecke-könyve 1875-1880
- Semsey Andor levele Verey Józsefnek az Atheneum igazgatójának
Budapest, 1889.dec.28.
- Szász Béla orvos levele Kolozsvár, 1892.jan.19.
- Alfred Hölder bécsi könyvkiadó levele Bécs, 1895.dec.20.
- I. Pavlov levele Völgyesi Ferencnek Leningrád, 1935.márc.10.
- Utasítás gyógyszerkészítésre és rendelésre 1850

3. doboz Kéziratok, jegyzetek

- Jegyzetek a Horn's Archiv für medizinische erfahrung in gebiete der praktischer Medizin-ből 1819
- Szifilisz betegség leírása 1819-1820
- Gróf Batthyány Imre betegségének leírása 1820
- Szifilisz betegség gyógyításának leírása 1820
- Kézirat másolat F.L.J. Solayres de Renhac 1771-ben írt könyvéből, 1829
- Orvosi kézirat 1831. szept.
- "A himlőről" - Sándor Ferenc által készített jegyzet, 1833
- "A forró betegségről" - Sándor Ferenc által készített jegyzet 1834
- Engerth Károly kézírata (terminológia, zoológia) 1839
- Kivonat Langenbeck "Sebészet" c. könyvéből (Csasz Márton jegyzete) Dátum nélkül
- Orvostudományi előadásokról készített jegyzetek, 1848 előtt
- "Abbildungen der Schwämme" I-III (Herbarium színes mellékleteivel) 1791-1793
- Német zoológiai kézikönyv ábrás melléklete, XIX. század
- Betegség-leírások füzetben 1843
- "Értani táblázatok" sokszorosított jegyzet, XX. század
- Fogászati pályamunka (Kovács Antal orvostanhallgató) 1964

4. doboz

- Gyógyszerkönyv kéziratos vázlata, dátum nélkül (XVIII.sz.?)
- Gyógyszerleírások, receptvázlatok, orvosi utasítások gyógyszerészek részére
1817-1861
- Orvostudományi jegyzetek, naplók, feljegyzések (9 füzet+2 csomó)
Dátum nélkül (XIX. sz.)
- Orvostudományi hallgatói létszámokról feljegyzések 1819-1850
- Külföldi utazások költségei 1839-1856
- A Magyar Sebésztársaság jegyzőkönyve 1922-1944

5. doboz Kézirat

- Tanulmányok a magyar egészségügy történetéből 1945-1990 (1-24.)

6. doboz Kézirat

- Tanulmányok a magyar egészségügy történetéből 1945-1990 (25-46.)